Verbraucherzentrale Südtirol
Centro Tutela Consumatori Utenti
Die Stimme der VerbraucherInnen
La voce dei consumatori

VZS-name

VZS-str
VZS-plz
VZS-tel
info@verbraucherzentrale.it

Telegram cunsumadëures lugio-agost 2014

Garantì l'autodeterminaziun d'informaziun pro i dać sanitars sensibli

2 sön 3 paziënć dl Südtirol é decuntra sce an i damana sce al po gnì salvè zentralmënter sü dać sanitars. Chësc é gnü fora tres inrescides fates dala Zentrala di Consumadus y dai doturs de ćiasa. Le sistem de informaziun sanitar dl Südtirol tla rëi ne tëgn nia cunt de chëstes ghiranzes.
Na sanité efiziënta se ghira che vigni dotur sciafies da ti rové pormez a düć i dać de sü paziënć zënza che documënć mësses gnì ortià ia y ca, che al ne vëgnes nia fat dui iadi i medemi controi, y che al sides dan man dać de emergënza, la storia sön la sanité dl paziënt, i resultać dles vijites y les diagnoses y la documentaziun dles medejines che an à tut ite a na moda da tignì fora da scrì medicaziuns y tratamënć falà.
Mo an mëss tignì cunt dl'autodeterminaziun sön les informaziuns dl paziënt. En general po düć i dać sanitars ma gnì salvà cun l'autorisaziun dl paziënt. Y sce chësta autorisaziun vëgn dada, val debojëgn de stromënć de segurëza por sconè sciöche al alda i dać personai. L'autorité di dać sanitars mëss ester dl paziënt. Le conzet d'azès mëss porchël gnì laurè fora meton dër averda.
La Zentrala di Consumadus dl Südtirol arata porchël che al vais debojëgn da arjigné n sistem de racoiüda di dać di paziënć aladô dl model austriach. N grup de laûr cun düć i mëmbri, chël ô dì ince i mëmbri dla Zentrala di Consumadus, dess fà fora y dè n arat sön i tröc aspeć ziti. Ma che les porsones responsables n'ô nen savëi nia al momënt.

Fossenè bunmarćé: ćiarè do le prisc cun na app

Do tröp tëmp mëtel šëgn man n bun momënt por la jënt che va cun l'auto scintinada dal prisc tl Südtirol y tla Talia. Dal'edema da denant po i consumadus se desćiarié la app „Osservaprezzi" sön le smartphone y ciafè sö insciö olache le ćiarburant é miù marćé dailò dlungia o sön na certa trassa. Al po gnì ćiarè do i ćiarburanć desvalis (benzinn, diesel , gas fluid GPL, gas de metann) y la sort de sorvisc (self service o manco). Sce an ćiaria ite le tanch plëgn cun 45 litri (benzinn self service) él sön la trassa da Balsan – Rovereto na desfarënzia de prisc de feter 12 euro.
I prisc ne n'é nia propi vigni dé atuai te chësta banca dać d'oblianza por dötes les staziuns dl benzinn,

mo pornanche le prisc vëgn mudé mëssel gnì dè ite. Dè ite vëgnel le prisc plü bas, chël cun self-service, sce al é dan man döt le dé. I consumadus mëss mëte averda da jì pro la fossenara miù marćé.

Concurs davagné: la ZCS vëgn indô inćiariada cun da direziun dla Zentrala di Consumadus Europeica de Balsan

La Zentrala di Consumadus dl Südtirol (ZCS) é indô gnüda inćiariada adöm cun l'assoziaziun di consumadus taliana Adiconsum dal Ministêr por le svilup economich dla direziun dla Zentrala di Consumadus Europeica a livel nazional por le tëmp 2015-2017. L'inćiaria é gnüda surandada tres bandida aposta. La Zentrala di Consumadus Europeica de Balsan se crüzia da 18 agn incà a livel europeich dla sconanza di consumadus. Ara toca pro la rëi dles Zentrales di Consumadus Europeiches (ECC-Net), che é gnüdes metüdes sö dales comisciuns europeiches te düć i staćmëmbri, tl'Islanda y tla Norvegia, por daidé les zitadines y i zitadins pro problems di consumadus sura i confins fora. Le ECC-Net s'à cruzié dl 2013 te döta la UE de indöt 80.272 consumadus (+11% devers l'ann denant). Pro trëi cherć di caji nen jôra de produć o sorvisc cumprà te internet.
Infos: www.euroconsumatori.org.

Tarifa dl strom nöia por pumpes da scialdè: ara va da sparagné!

Cun le 1. de messè él pié ia la fasa de proa por la tarifa dl strom D1: chësta é ponsada por i tliënć che à sciöche su sistem de scialdamënt na pumpa da scialdè eletrica tl apartamënt. La gran desfarënzia devers les tarifes „normales" (D2 y D3) é che chësc prisc s'alza sce an consüma deplü, deperpo che pro la tarifa D1 é le prisc dl kWh tres anfat, bel anfat tan che an consuma.
La tarifa D1 é interessanta por che che consüma tröp al ann cun n contrat de sorvisc alt (por ej. 4,5 kW). Che che consüma püch podess ćinamai paié deplü, porchël él da ponsè sura sce an dess ativé o manco chësta tarifa. I ùn calcolè che cun n contrat cun n sorvisc de 4,5 kW y n consum de 4.500 kWh sparagnon en confrunt ala tarifa standard zirca 180 euro/ann.

300.000 € de straufunga por LIDL ajache al ne s'à nia tignì ala condiziun de garanzia

Le control dl'autorité de verda dla concorënza y dl marćé é rovada do na comunicaziun dla Zentrala di Consumadus dl Südtirol ala contlujiun che tles botëghes de LIDL ne se tignon nia ales condiziuns de garanzia legales di consumadus por produć che n'é nia mangiaria.
La comunicaziun vëgn dal'esperiënza de n consumadù, a chël che al ne ti é nia gnü cuncè n produt da defet. Por mirit de nosta intervenziun ti él gnü retü i scioldi. Implü ti l'unse lascè alsavëi al'autorité de verda.
Chësta à ciafè fora che (Boletin n. 20 di 19 de mà dl 2014) al manćia informaziuns sön la garanzia legala, o che ares n'é nia tleres, y che tles filiales de Lidl ne vëgnel nia azetè produć da defet por i cuncè.

Pratiches comerziales nia iüstes: codesc dla sconanza di consumadus dëida incé impreses
L'autorité de verda dà na straufunga da 600.000 euro por abonamënć ascognüs

Tres indô êl imprediturs che gnô ti ultimi agn dala ZCS a se lascè sö che ai â sotescrit n abonamënt zënza che ai s'un ess intenü. Döt à metü man cun i formulars dla dita „DAD" y i rezepisc dla dita Kuadra. La dita DAD ti scriô a dites scrites ite tl register dl comerz y damanâ da „controlè y mudé" dać che ê te süa banca dać online „Registro Italiano Internet". De ći che la maiù pert ne s'intenô nia, é che al gnô stlüt jö cun la sotescriziun di dać mudà n abonamënt por sorvisc de retlam che costâ passa 950 euro, y che ara ne jô nia da desdì. La DAD menâ la fatura impormò do che le terminn ê tomè, a na moda che ara ne jô nia plü da se trà zoruch. Sce al ne gnô nia paié ciafân na dërta linia de lëtres, y ala fin rovâl adalerch la dita CBR, che proponô te n scrit cun n contignü che ê vignitan manacius n „apajamënt" dla stritaria.
Chësta prozedöra nia iüsta é gnüda stlüta cun na straufunga de 500.000 euro.
La dita Kuadra indere s'à ma adressè a dites impormò scrites ite tl register dl comerz: a chëstes ti àra ortié rezepisc postai cun chi che al parô che al foss obligatore da se scrì ite tl „Multiservice-Portal". A chësta moda à les dites paié passa 300 euro por val' che ai aratâ adinfal ester „obligatore". La prozedöra de Kuadra é gnüda stlüta cun na straufunga da 100.000 euro.
La ZCS ti â segnalè chëstes pratiches comerziales al'autorité de verda por la concorënza y le marćé y chësta â daurì na prozedöra de inrescida. Śëgn à l'autorité de verda tut la dezijiun che te tramidui i caji él pratiches comerziales nia iüstes y dè straufunghes adatades (ćiara Boletin n. 20 di 19 de mà dl 2014).

ECC-Net: Travel App – La app de iade por i consumadus dl'UE

La ECC-Net presentëia na app de iade nöia por smartphones y tablets: la ECC-Net: Travel App. Sön le iade tl'UE, tl'Islands y tla Norvegia dëida inant la app te de ries situaziun en vacanza, ara spliga ći dërć che le consumadù à y dëida incé le dì tl lingaz dl post o – sce ara sceca cun la pronunzia – da le mostrè. ECC-Net: Travel App à informaziuns legales laurades sö a na moda da capì y aiüć linguistics te düć i 23 paîsc dl'UE, sciöche incé por norvegesc y islandesc y plü avisa por chisc ćiamps: cumprè ite, imprestè fora n auto, hotì y stè sura nöt, sorvisc sanitars, iadi cun le fligher y la ferata, sciöche incé cun le bus y les barches. N ater ćiamp contëgn numeri de telefonn importanć y informaziuns de contać por les emergënzes che vëgn dant le plü sovënz.
La app é debann y po incé gnì adorada offline, a na moda che al ne vëgnes nia a s'al dè cosć de roaming sce an l'adora. La app funzionëia sön smartphones y tablets cun iOS, android y Microsoft Windows y po gnì desćiariada tles botëghes online.

Le roaming vëgn indô miù marćé tl'EU. Metede averda sce i jëis en vacanza defora dla UE!

Dal 1. de messè saràl ćiamò n iade miù marćé da telefonè, scrì sms y jì te internet cun le telefonn tl èster daìte dal'UE (mo nia defora dal'UE!). Sce an chërda sö zacai ne pon nia paié de plü co 19 zentejims/menüt plü CVA, sce an vëgn cherdà sö ne pol nia costè deplü co 5 zentejims/menüt plü CVA.

Sce an mena n sms pol ma plü costè tl roaming 6 zentejims plü CVA, ciafè n sms é debann.
Tres de plü consumadus é tres online cun sü smartphones. Le prisc che vëgn paié por desćiarié tl èster tl'UE n megabyte (MB) ne po nia ester majer co 20 zentejims plü CVA (al vëgn cumpedè a KB).
Sce i jëis en vacanza defora dal'UE, sciöche por ej. tl Egitto, tla Turchia o tla Tunisia pol gnì bindebò ćer da telefonè y jì te internet cun le telefonn cun osta cherta sim. Al vëgn aconsié da se informè sön les ofertes pro la compagnia de telefonn, o da cumprè y tó na cherta sim da ćiarié sö tl èster.